

Askanas, Kazimierz

Z żałobnej karty : Hanna Głowczewska

Notatki Płockie 25/4-105, 55-56

1980

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Z żałobnej karty

Hanna Głowczewska

1 czerwca 1980 roku zmarła w Warszawie płocczanka, Hanna Głowczewska, ze znanej w Płocku rodziny Brudnickich, córka rejenta (taka była podówczas urzędowa nazwa notariuszy) Józefa Brudnickiego 1861—1933), prezesa Towarzystwa Wiosłarskiego w końcu ubiegłego stulecia, a następnie przez około 40 lat prezesa Płockiego Towarzystwa Muzycznego.

Hanna Głowczewska, rzeźbiarka-ceramiczka, przejawiająca od dziecka zamiłowania artystyczne, studiowała w okresie międzywojennym na Uniwersytecie Warszawskim najpierw prawo, następnie historię sztuki, lecz po paroletnich studiach porzuciła oba te kierunki i zamiarem oddania się działalności plastycznej.

Małżeństwo (ze znanym w Płocku inżynierem architektem Józefem Głowczewskim), okres macierzyństwa (córką Hanny Głowczewskiej jest Elżbieta Skalska, dziś dr med. specjalista psychiatrii), a następnie wybuch drugiej wojny światowej odroczyły, lecz nie zniweczyły planów artystycznej kariery. Po studiach w latach 1947-1952 Hanna Głowczewska ukończyła w klasie prof. H. Żuławskiej Państwową Wyższą Szkołę Plastyki w Gdańsku, zajmując się od tego czasu ceramiką dekoracyjną i użytkową, mozaiką, a nadto rzeźbą ogrodową, szkłem oraz rzadziej malarstwem.

Od roku 1954 była projektantką w Zakładach Ceramicznych Kadyny (włocławskie) oraz projektantką, a nadto realizatorką prac artystycznych w fabryce fajansu we Włocławku (obecnie Włocławskie Zakłady Ceramiki Stołowej).

Jako przykłady prac Artystki z zakresu ceramiki dekoracyjnej można przytoczyć wykonanie w latach 1952-1953 bardzo udanej dekoracji kamienicy nr 18 na Długim Targu w Gdańsku, zwanej „Pod zieloną bramą” (rzeźby, pełne głów oraz mozaika) oraz z prac w Warszawie (znany, utrzymany w spokojnej, wyważonej tonacji” zegar z kurantem przy ul. Wilczej). Mozaika ta o powierzchni 16 m. kw. została zaprojektowana i wykonana przez autorkę.

W związku ze stałymi powiązaniem z rodzinnym Płockiem Artystka wykonała tu w 1964 r. dekorację ściany głównej sali restauracyjnej w hotelu „Petropol” detalami ceramicznymi o charakterze ciekawej abstrakcji kaligraficznej.

Wystawy indywidualne: Kordegarda w Warszawie 1964 r., Towarzystwo Naukowe Płockie (Płock 1965 r.), Ośrodek Kultury Polskiej w Pradze oraz Arsenał w Poznaniu 1967, Muzeum Wojska Polskiego (Warszawa 1966), XI i XII Ekspozycja Międzynarodowego Klubu Ko-

biet Paryż 1966, 1967), VIII, X, XI, XII i XVIII Ekspozycja Salon International „Paris Sud” — Juvisy (Paryż 1967, 1969, 1970, 1971, 1976). Międzynarodowa Wystawa Ceramiki Współczesnej (Praga 1962), XXV-lecie PRL — Ceramika i szkło Wrocław 1969), XXIII Festiwal Sztuk Plastycznych (Zachęta Sztuk Pięknych Warszawa 1970), Biennale Ceramiki (Sopot 1970), III Biennale Ceramiki (Vallauris, Francja), Międzynarodowa Wystawa Ceramiki (Muzeum Narodowe w Gdańsku — Pałac Opatów — Oliwa 1973), III Międzynarodowa Wystawa Ceramiki (Sopot 1976).

Poza wskazanymi wystawami we Francji i w Czechosłowacji Hanna Głowczewska wystawiała też swe prace ceramiczne czterokrotnie we Włoszech, w Niemieckiej Republice Demokratycznej i w Zjednoczonej Republice Arabskiej. Dały one ciekawy przegląd twórczości artystki zwłaszcza w zakresie ceramiki użytkowej (do szczególnie udanych należały wazony) oraz dekoracyjnej, wśród których szczególną uwagę zwracały elementy drobne z zakresu abstrakcji kaligraficznej, oraz większe o charakterze geometryzującym.

Szczególnie dużym uznaniem cieszyły się wazony o interesującej barwnej lecz międko stonowanej polowie w ulubionych przez artystkę rudo-szarych tonacjach.

Hanna Głowczewska brała też udział w licznych wystawach zbiorowych krajowych i zagranicznych: Pierwsza Ogólnopolska Wystawa Architektury Wnętrz (Zachęta Sztuk Pięknych Warszawa 1952), Ceramika w Architekturze (Biuro Wystaw Artystycznych Sopot 1955), Tkanina, Ceramika, Szkło (Zachęta Sztuk Pięknych Warszawa 1964). I, II i III Festiwal Sztuk Pięknych (Zachęta Sztuk Pięknych Warszawa 1966, 1968, 1970). Ekspozycje Artystki w Salonie Międzynarodowym „Paris Sud” Juviry nagrodzone zostały w roku 1967 — złotym medalem, w r. 1969 wyróżnieniem, w r. 1977 — srebrnym medalem. Hanna Głowczewska otrzymała też nagrody w roku 1954 na Ogólnopolskiej Wystawie Pamiątkarstwa w Gdańsku za kafle z Kopernikiem, w r. 1960 na obólnopolskiej wystawie ceramiki i szkła artystycznego we Wrocławiu, w roku 1961 w Warszawie na Pierwszych Targach Wzornictwa, w r. 1962 na wystawie współczesnej ceramiki artystycznej w Pradze.

Zbiory Artystki, poza licznymi zbiorami prywatnymi, znajdują się w Lidzbarku Warmińskim, w Muzeum w Toruniu w Muzeum Kujawskim we Włocławku oraz w Muzeum Narodowym we Wrocławiu.

Wydaje się, że bliskie związki Hanny Głowczewskiej z Płockiem uzasadniały potrzebę,

żeby choćby parę eksponatów z Jej zbiorów znalazło się w Płocku zwłaszcza w Muzeum Mazowieckim i Towarzystwie Naukowym Płockim, które indywidualnie w 1965 r. urządziło Artystce dużą wystawę Jej twórczości. Znaczna część prac Hanny Głowczewskiej znajduje się w pozostałej po Niej pracowni w Warszawie. Prace te powinny być zebrane i eksponowane w jednym miejscu, na co Hanna Głow-

wczewska bez wątpliwości sobie zasłużyła. Środowiska rzeźbiarskie Warszawy i Gdańska oraz przyjaciele i znajomi w Płocku, widzący w Hannie Głowczewskiej ciekawą, utalentowaną artystkę, nie pozbawioną osobistego charakteru kobietę i nieprzeciętnie dzielnego życiowo człowieka, przechowują Ją w swej pamięci z takim uczuciem i pełną życzliwości sympatią, jaką cieszyła się za życia.

Korespondencje

WP

dr KRYSZYNA GROCHOWSKA - IWANSKA
REDAKCJA
„NOTATEK PŁOCKICH”

W związku z listem otrzymanym przez Redakcję od p. Romana Michalskiego, dotyczącym nieścisłości w moim artykule odnośnie p. Romana Michalskiego, zamieszczonym w „Notatkach Płockich” (Nr 4/101 — od red.) — wyjaśniam: Nieścisłość polega na tym, że w obsadzie dowódczej 80 pp podałem jako kapelmistrza Stanisława Tatarackiego, a był nim w rzeczywistości ppor. Roman Michalski.

Ow błąd naprawilem w wydanej w 1979 r. książce „Bitwa pod Mławą” (s. 186). Geneza błędu była następująca: Kilkanaście lat temu otrzymałem informację w postaci relacji (jak mi wydawało się wiarygodnych), w których moi korespondenci podawali, iż kapelmistrzem 80 pp był st. sierż. S. Tataracki. Na tej podstawie (nie było wówczas innej dokumentacji), zamieściłem w artykule, jak wyżej.

Pragnę podkreślić, że zwracałem się do p. R. Michalskiego o relację. Po raz pierwszy nie otrzymałem od niego odpowiedzi.

Pisząc artykuł dla „NP” o bitwie pod Mławą — podałem dane, którymi dysponowałem, wychodząc z założenia, że ewentualne usterki — sprostują czytelnicy.

Artykuł leżał 3—4 lata w Redakcji, tak, iż o nim zapomniałem i nie byłem w stanie dokonać sprostowania zanim się ukazał.

Zbierając dalej materiały do armii „Modlin” — otrzymałem szereg relacji, a wśród nich również przekonywujące dane od p. Michalskiego, że to on pełnił funkcję kapelmistrza w 80 pp.

Materiały te miałem możność zweryfikować w archiwum Instytutu gen. Sikorskiego w Londynie, ale daleko później, niż został napisany mój artykuł.

Jestem przekonany, że nie doszłoby do opisanej nieścisłości, gdybym otrzymał wcześniej relację od p. ppor. Romana Michalskiego. Tym niemniej poza sprostowaniem — przepraszam p. Michalskiego, dzielnego Oficera „Żelaznej Dywizji” oraz Redakcję.

Będę wdzięczny, jeśli powyższy list Redakcja zamieści w „Notatkach Płockich”.

Mława, 22.II.1981 r.

RYSZARD JUSZKIEWICZ